

บทที่ 4

วิเคราะห์และเปรียบเทียบสวัสดิการในทัศนะของบุคลากรที่มีต่อธนาคารพาณิชย์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามประเภทของสวัสดิการที่พนักงานธนาคารได้รับ โดยนำแบบสอบถามชุดแรกนี้สอบถามฝ่ายการพนักงาน ดังที่ได้เสนอรายละเอียดในบทที่ 2 และเปรียบเทียบในบทที่ 3 แล้ว สำหรับแบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ทัศนะของพนักงานธนาคารที่มีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากธนาคาร สิ้นสุดเพียงงวดการบัญชี ธันวาคม 2521 โดยแนวการวิจัยจะประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร เพื่อให้ให้การวิจัยดำเนินไปโดยสะดวกและเหมาะสม ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างจากพนักงานธนาคาร ที่ปฏิบัติงานอยู่เฉพาะในสำนักงานใหญ่ของแต่ละธนาคาร จำนวนตัวอย่างทั้งหมดรวม 300 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และจำนวนตัวอย่างมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนพนักงานของแต่ละธนาคารนี้ด้วย นอกจากนั้นได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ 100 คน ธนาคารต่างชาติ 100 คน และธนาคารขนาดกลางและเล็ก 100 คน ในสัดส่วนของผู้บริหารต่อผู้ปฏิบัติการธนาคารเท่ากับ 1 ต่อ 3 จากจำนวนประชากร 300 ชุด ได้กลับคืนมา 207 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69 ของจำนวนประชากร 300 ชุด ดังปรากฏในตารางที่ 11 และ 12

(ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อสถาบัน	จำนวนตัวอย่าง
1. ธนาคารไทยประกอบ	179
1.1 ธนาคารขนาดใหญ่	87
- กรุงเทพฯ จำกัด	30
- กรุงไทย จำกัด	25
- กสิกรไทย จำกัด	17
- กรุงศรีอยุธยา จำกัด	15
1.2 ธนาคารขนาดกลางและเล็ก	92
- นครหลวงไทย จำกัด	20
- ศรีนคร จำกัด	19
- กรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด	18
- มหานคร จำกัด	16
- ทหารไทย จำกัด	19
2. ธนาคารต่างชาติ	28
- เซสแมนฮัตตัน จำกัด	12
- มิตรชยุ จำกัด	16
รวมทั้งสิ้น	207

ตารางที่ 12

สัดส่วนของพนักงานบริหาร ต่อ พนักงานปฏิบัติการ

ชื่อสถาบัน	พนักงาน บริหาร	พนักงาน ปฏิบัติการ	สัดส่วน	
			พนักงาน บริหาร	พนักงาน / ปฏิบัติการ
1. ธนาคารไทย				
1.1 ธนาคารขนาดใหญ่				
-กรุงเทพ จำกัด	8	22	1/2.8	
-กรุงไทย จำกัด	6	19	1/3.1	
-กสิกรไทย จำกัด	4	13	1/3.2	
-กรุงศรีอยุธยา จำกัด	4	11	1/2.8	
1.2 ธนาคารขนาดกลางและเล็ก				
-นครหลวงไทย จำกัด	5	15	1/3	
-ศรีนคร จำกัด	4	15	1/3.7	
-กรุงเทพฯพาณิชย์การ จำกัด	4	14	1/3.5	
-มหานคร จำกัด	3	13	1/4.3	
-ทหารไทย จำกัด	5	14	1/2.8	
2. ธนาคารต่างชาติ				
-เซสแมนฮัตตัน จำกัด	3	9	1/3	
-มิตซูบิ จำกัด	4	12	1/3	
รวมทั้งหมด	50	157	1/3.14	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเพื่อวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามสร้างขึ้นเอง โดยการสร้างเป็นแบบสำรวจประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวนทั้งสิ้น 21 ข้อ เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปสอบถามกับพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด จำนวน 30 คน หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว จึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

ลักษณะของแบบสำรวจ เป็นมาตราส่วนประมาณค่าในลักษณะที่ธนาคารพาณิชย์ได้ให้สวัสดิการในเรื่องนี้ ๆ แก่พนักงานธนาคารจริง และเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็น 5 ลำดับขั้น ดังนี้

1. จริงอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5
2. จริง	ให้คะแนน	4
3. ไม่น่าใจ	ให้คะแนน	3
4. ไม่จริง	ให้คะแนน	2
5. ไม่จริงอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1

แบบสำรวจที่ใช้ในการวิจัย เกี่ยวกับทัศนะของพนักงานธนาคารที่มีต่อสวัสดิการ ได้แบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วยคำถามย่อยทั้งหมด 21 ข้อ ดังนี้คือ

1. สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	(ข้อ 1-4)
2. สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	(ข้อ 5-9)
3. สวัสดิการด้านการศึกษา	(ข้อ 10-11)
4. สวัสดิการด้านความมั่นคงปลอดภัย	(ข้อ 12-15)
5. สวัสดิการด้านสหนาการ	(ข้อ 16-19)
6. ความต้องการสวัสดิการพนักงาน	(ข้อ 20)
7. สวัสดิการที่ควรปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติม	(ข้อ 21)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคะแนนทั้งหมด ผู้วิจัยได้แจกแจงความถี่หาค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบและนำผลที่ได้รับมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น โดยกำหนดเกณฑ์ของระดับคะแนน ดังนี้

4.00-5.00	■	ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง
3.00-3.99	=	ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง
1.00-2.99	■	ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

การคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean)

ใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{f_1 x_1 + f_2 x_2 + \dots + f_n x_n}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย

x_1, x_2, \dots, x_n = คะแนนแต่ละชั้น

f_1, f_2, \dots, f_n = ความถี่แต่ละชั้น

แต่ N = $f_1 + f_2 + \dots + f_n = \sum f$

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum f$ = จำนวนคะแนนทั้งหมด

ผลการวิจัย

1. สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

จากการสำรวจทัศนคติความคิดเห็นทางด้านสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของพนักงานธนาคาร ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยรวมแล้ว พนักงานส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นที่สวัสดิการทางด้านนี้ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ตามตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าพนักงานธนาคารไทย มีความคิดเห็นต่อสวัสดิการทางด้านสุขภาพอนามัยในระดับต่ำ แต่พนักงานธนาคารต่างชาติมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับพนักงานธนาคารขนาดใหญ่และธนาคารขนาดกลางและเล็ก มีความเห็นว่ายู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 13

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

ข้อ	ความเห็น	คะแนนเฉลี่ย				
		รวม	ธนาคาร ไทย	ธนาคาร ต่างชาติ	ธนาคาร ขนาดใหญ่	ธนาคารขนาด กลางและเล็ก
1	หน่วยงานของทางมีการ ตรวจร่างกายก่อนเขา ทำงาน	3.91	4.15	3.36	4.63	3.48
2	ท่านได้รับการตรวจร่าง กายและดูแลสุขภาพเป็น อย่างดี จากสถานพยาบาล ของธนาคาร	2.60	2.21	3.75	2.33	2.11
3	ยามเจ็บป่วยท่านได้รับ ความช่วยเหลือจากธนาคาร เป็นอย่างดี	2.46	2.27	3.04	2.25	2.28
4	ท่านพอใจในบริการ การรักษาพยาบาลที่ ธนาคารจัดให้ †	1.77	1.54	2.50	1.31	1.72
		2.68	2.54	3.16	2.63	2.40

หมายเหตุ 4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง

3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง

1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

† ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

2. สวัสดิการทางด้านการเศรษฐกิจ

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วพนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็น
ว่า สวัสดิการทางด้านการเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ พนักงานธนาคาร
ไทยมีความคิดเห็นต่อสวัสดิการทางด้านการเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ แต่พนักงานธนาคาร
ต่างชาติมีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับพนักงานธนาคารขนาดใหญ่
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการทางด้านการเศรษฐกิจว่า อยู่ในระดับปานกลาง
แต่พนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็ก มีความคิดเห็นว่าจะอยู่ในระดับต่ำ

(ตารางที่ 14)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ

ข้อ	ความเห็น	คะแนนเฉลี่ย				
		รวม	ธนาคาร ไทย	ธนาคาร ต่างชาติ	ธนาคาร ขนาดใหญ่	ธนาคารขนาด กลางและเล็ก
1	ท่านพอใจกับโบนัสธนาคาร จ่ายให้ †	3.26	3.33	3.07	3.66	2.99
2	ท่านพอใจกับค่าอาหารและ ค่าครองชีพที่ธนาคารให้ †	2.77	3.03	2.00	3.30	2.76
3	ยามเกิดขัดข้องทางการเงิน ท่านได้รับการช่วยเหลือจาก ธนาคารท่านเป็นอย่างดี	2.47	2.15	3.43	2.15	2.15
4	ธนาคารท่านตั้งเงินทุน สวัสดิการ เพื่อการกั้มเงิน ในการสร้างที่อยู่อาศัย	3.74	3.64	4.04	4.10	3.18
5	ธนาคารท่านตั้งเงินทุน สงเคราะห์แก่พนักงาน เช่น เงินช่วยการศึกษาบุตร เงินฉุกเฉินยามเจ็บป่วย เป็นต้น	2.83	2.73	3.46	2.56	2.56
		3.02	2.98	3.20	3.15	2.73

หมายเหตุ 4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง

3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง

1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

† ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3. สวัสดิการด้านการศึกษา

จาก ตารางที่ 15 ข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยความคิดเห็นของพนักงาน ธาราคารไทยและธาราคารต่างชาติ มีความคิดเห็นว่าสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอยู่ในระดับ ต่ำ เช่นเดียวกับพนักงานธาราคารขนาดใหญ่และขนาดกลางและเล็ก ซึ่งจะสังเกตได้ว่า ธาราคารพาณิชย์มีโครงการทุนการศึกษาบ่อยาก บางธาราคารโดยเฉพาะธาราคารต่างชาติ ไม่มีทุนการศึกษาสำหรับพนักงานเลย

(ตารางที่ 15)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการศึกษา

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย				
		รวม	ธนาคาร ไทย	ธนาคาร ต่างชาติ	ธนาคาร ขนาดใหญ่	ธนาคารขนาด กลางและเล็ก
1	ธนาคารทานใ้การสนับสนุน และส่งเสริมให้ไปศึกษา หรือดูงานเมื่อมีโอกาส	2.38	2.27	2.71	2.43	2.11
2	ธนาคารทานมีโครงการทุน การศึกษาสำหรับพนักงาน ทั้งในประเทศและต่าง ประเทศน้อย	4.66	4.55	5.00	4.48	4.62
		3.52	3.41	3.86	3.46	3.37

หมายเหตุ 4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง

3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง

1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

ศูนย์วิจัยทรัพยากรบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. สวัสดิการทางด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยรวมแล้วพนักงานธนาคารยังมีความคิดเห็นว่า สวัสดิการเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือพนักงานธนาคารไทยมีความคิดเห็นต่อสวัสดิการทางด้านนี้อยู่ในระดับต่ำ แต่ธนาคารต่างชาติมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับพนักงานธนาคารขนาดใหญ่กับธนาคารขนาดกลางและเล็ก ยังมีความคิดเห็นว่า สวัสดิการทางด้านนี้อยู่ในระดับต่ำ

(ตารางที่ 16)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย				
		รวม	ธนาคาร ไทย	ธนาคาร ต่างชาติ	ธนาคาร ขนาดใหญ่	ธนาคารขนาด กลางและเล็ก
1	ท่านพอใจกับสวัสดิการ การ ให้และการจ่ายเงินสะสม จากธนาคารของท่าน	3.02	3.15	2.64	4.00	2.30
2	ธนาคารท่านมีโครงการ ประกันภัยสำหรับพนักงาน ที่ปฏิบัติงานนอกสถานที่และ ให้ความช่วยเหลือเมื่อ เกิดเหตุพลภาพจากการ ปฏิบัติงาน	2.77	2.32	4.11	2.46	2.19
3	ธนาคารท่านสนับสนุนให้ พนักงานถือหุ้นของธนาคาร ทุกคน	2.06	2.08	2.00	2.05	2.12
4	หุ้นธนาคาร เป็นส่วนหนึ่งที่ ทำให้ท่านเกิดความรู้สึก เป็นเจ้าของธนาคารด้วย	3.37	3.30	3.57	2.63	3.97
		2.81	2.71	3.08	2.79	2.65

หมายเหตุ 4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง
3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง
1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

* ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

5. สวัสดิการทางคานสันทนาการ

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยรวมแล้วพนักงานธนาคารยังมีความคิดเห็นว่า สวัสดิการเกี่ยวกับการสันทนาการของธนาคารอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือพนักงานธนาคารไทยและพนักงานธนาคารต่างชาติ มีความเห็นว่าการสันทนาการอยู่ในระดับต่ำ สำหรับธนาคารขนาดใหญ่ก็เช่นเดียวกัน ยกเว้นธนาคารขนาดกลางและเล็กพนักงานมีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง

(ตารางที่ 17)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการด้านสนนทาการ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย				
		รวม	ธนาคาร ไทย	ธนาคาร ต่างชาติ	ธนาคาร ขนาดใหญ่	ธนาคารขนาด กลางและเล็ก
1	ธนาคารทาหนาใการ สนับสนุนคานกัฟายาง เต็มท	2.60	2.76	2.14	2.83	2.68
2	ธนาคารทาหนาสนถานท สำหรับพนักงานพักผอน หยอนใจในเวลาพักทงใน สถานประกอบการและ นอกสถานประกอบการ	1.85	1.98	1.46	2.24	1.72
3	ธนาคารทาหนาหองอาหาร และรานอาหารสำหรับ พนักงานซื้อไดในราคา กวบคุม	2.71	3.01	1.82	2.70	3.32
4	จำนวนวันหยุดในปัจจุบัน เพียงพอและเหมาะสมแลว	4.11	4.21	3.79	3.91	4.51
		2.82	2.99	2.30	2.92	3.06

หมายเหตุ

4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง

3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง

1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

จากตารางที่ 18 สรุปให้เห็นได้ว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของพนักงาน
 ธนาคารในธนาคารไทยทั้ง 5 ประเภทสวัสดิการ อยู่ในระดับต่ำ พนักงานธนาคารต่างชาติ
 มีความคิดเห็น ด้านสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และความมั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง
 สำหรับพนักงานธนาคารขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปาน
 กลาง นอกนั้นสวัสดิการยังอยู่ในระดับต่ำ แต่พนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็ก มีความ
 คิดเห็นว่า สวัสดิการด้านสหภาพการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสวัสดิการประเภทอื่น ๆ อยู่
 ในระดับต่ำ

ตารางที่ 18

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของพนักงานในธนาคารพาณิชย์

ความคิดเห็น	ธนาคารไทย		ธนาคารต่างชาติ		ธนาคาร ขนาดใหญ่		ธนาคารขนาด กลางและเล็ก	
	คะแนน เฉลี่ย	ระดับ	คะแนน เฉลี่ย	ระดับ	คะแนน เฉลี่ย	ระดับ	คะแนน เฉลี่ย	ระดับ
สุขภาพอนามัย	2.54	ต่ำ	3.16	ปานกลาง	2.63	ต่ำ	2.40	ต่ำ
เศรษฐกิจ	2.98	ต่ำ	3.20	ปานกลาง	3.15	ปานกลาง	2.73	ต่ำ
การศึกษา	2.27	ต่ำ	2.71	ต่ำ	2.43	ต่ำ	2.11	ต่ำ
ความมั่นคงปลอดภัย	2.71	ต่ำ	3.08	ปานกลาง	2.79	ต่ำ	2.65	ต่ำ
สหภาพการ	2.99	ต่ำ	2.30	ต่ำ	2.92	ต่ำ	3.06	ปานกลาง

หมายเหตุ 4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง
 3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง
 1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

จากตารางที่ 19 แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของพนักงานธนาคารที่มีสถานภาพเป็นพนักงานบริหารและสถานภาพที่เป็นพนักงานปฏิบัติการ ในธนาคารไทยนั้น พนักงานบริหารมีความคิดเห็นสวัสดิการด้านความมั่นคงปลอดภัยและการสันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่พนักงานปฏิบัติการมีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับต่ำ สำหรับพนักงานธนาคารต่างชาติ พนักงานบริหารมีความเห็นว่า สวัสดิการด้านสันทนาการประเภทเดียวอยู่ในระดับต่ำ แต่พนักงานปฏิบัติการเห็นว่า สวัสดิการทุกประเภทอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 19

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของพนักงานที่มีสถานภาพเป็นพนักงานบริหารและสถานภาพที่เป็นพนักงานปฏิบัติการของธนาคารไทยกับธนาคารต่างชาติ

ความคิดเห็น	ธนาคารไทย				ธนาคารต่างชาติ			
	บริหาร	ระดับ	ปฏิบัติ การ	ระดับ	บริหาร	ระดับ	ปฏิบัติ การ	ระดับ
สุขภาพอนามัย	2.94	ต่ำ	2.83	ต่ำ	4.25	สูง	2.90	ต่ำ
เศรษฐกิจ	2.68	ต่ำ	2.95	ต่ำ	4.90	สูง	2.85	ต่ำ
การศึกษา	2.27	ต่ำ	2.18	ต่ำ	3.29	ปานกลาง	2.43	ต่ำ
ความมั่นคงปลอดภัย	3.42	ปานกลาง	2.50	ต่ำ	4.71	สูง	2.68	ต่ำ
สันทนาการ	3.43	ปานกลาง	2.84	ต่ำ	2.00	ต่ำ	2.36	ต่ำ

หมายเหตุ 4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง
 3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง
 1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

จากตารางที่ 20 แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของพนักงานธนาคาร
ที่มีสถานภาพเป็นพนักงานบริหารและสถานภาพที่เป็นพนักงานปฏิบัติการในธนาคารขนาดใหญ่
นั้น พนักงานบริหารมีความคิดเห็นว่สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงปลอดภัยและ
สันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยและการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ
แต่พนักงานปฏิบัติการมีความคิดเห็นว่สวัสดิการทุกประเภทอยู่ในระดับต่ำ สำหรับพนักงาน
ธนาคารขนาดกลางและเล็กนั้น พนักงานบริหารมีความคิดเห็นว่สวัสดิการทางการ
ศึกษาประเภทเดียวอยู่ในระดับต่ำ ส่วนสวัสดิการอีก 4 ประเภทอยู่ในระดับปานกลาง
แต่พนักงานปฏิบัติการมีความเห็นว่สวัสดิการทุกประเภทอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 20

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของพนักงานที่มีสถานภาพเป็นพนักงานบริหารและ
สถานภาพที่เป็นพนักงานปฏิบัติการของธนาคารขนาดใหญ่กับธนาคารขนาดกลาง
และเล็ก

ความคิดเห็น	ธนาคารขนาดใหญ่				ธนาคารขนาดกลางและเล็ก			
	บริหาร	ระดับ	ปฏิบัติ การ	ระดับ	บริหาร	ระดับ	ปฏิบัติ การ	ระดับ
สุขภาพอนามัย	2.74	ต่ำ	2.60	ต่ำ	3.74	ปานกลาง	2.30	ต่ำ
เศรษฐกิจ	3.84	ปานกลาง	2.92	ต่ำ	3.51	ปานกลาง	2.97	ต่ำ
การศึกษา	2.64	ต่ำ	2.35	ต่ำ	1.90	ต่ำ	2.01	ต่ำ
ความมั่นคงปลอดภัย	3.75	ปานกลาง	2.46	ต่ำ	3.10	ปานกลาง	2.53	ต่ำ
สันทนาการ	3.50	ปานกลาง	2.72	ต่ำ	3.40	ปานกลาง	2.95	ต่ำ

หมายเหตุ 4.00-5.00 = ระดับคะแนนเฉลี่ยสูง
3.00-3.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง
1.00-2.99 = ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

6. ความต้องการสวัสดิการของพนักงาน
จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า

6.1 ความต้องการของพนักงานในเรื่องที่อยู่อาศัยนั้น พนักงานโดยส่วนใหญ่ต้องการให้ธนาคารจัดใหม่การเช่าซื้อที่ดินและบ้านมากที่สุด กล่าวคือ พนักงานธนาคารไทยมีความต้องการถึงร้อยละ 92.18 ธนาคารต่างชาติมีความต้องการถึงร้อยละ 89.29 ธนาคารขนาดใหญ่มีความต้องการถึงร้อยละ 86.21 และธนาคารขนาดกลางและเล็กมีความต้องการถึงร้อยละ 97.83 ทั้งนี้เพราะพนักงานส่วนใหญ่ยังไม่มืพกอาศัยเป็นของตนเอง จะเห็นได้ว่าพนักงานท่มีบ้านและที่ดินของตนเอง ในธนาคารไทยมีเพียงร้อยละ 4.47 ธนาคารต่างชาติมีเพียงร้อยละ 10.71 ธนาคารขนาดใหญ่มีเพียงร้อยละ 8.05 และพนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็กมีเพียงร้อยละ 2.17

(ตารางที่ 21)

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21

รายละเอียดของความต้องการสวัสดิการของพนักงานในธนาคารไทยกับ
ธนาคารต่างชาติและธนาคารขนาดใหญ่กับธนาคารขนาดกลางและเล็ก

รายการ	ธนาคาร ไทย	ธนาคาร ต่างชาติ	ธนาคาร ขนาดใหญ่	ธนาคารขนาด กลางและเล็ก
1. ที่พักอาศัย				
1.1 จัดใหม่การเช่าซื้อที่ดินและบ้าน	92.18	89.29	86.21	97.83
1.2 เงินช่วยเหลือค่าเช่าบ้าน	44.13	57.14	24.14	63.04
1.3 จัดอาคารสงเคราะห์ให้เช่า ในราคาถูก	31.28	46.43	21.84	40.22
1.4 ไม่ต้องการเพราะมีแล้ว	4.47	10.71	8.05	2.17
1.5 อื่น ๆ ระบุ	-	-	-	-
2. การเดินทางมาทำงานและกลับที่พัก				
2.1 จัดรถรับส่งโดยเสียค่าโดยสาร ในราคาถูก	97.77	96.43	91.95	97.83
2.2 ช่วยเหลือค่าน้ำมันรถ	75.42	78.57	55.17	94.57
2.3 อื่น ๆ ระบุ	-	-	-	-
3. การครองชีพ				
3.1 ปรับปรุงอัตราเงินเดือนตาม ลักษณะของภาวะเศรษฐกิจ	97.77	100.00	95.40	100.00

ตารางที่ 21 (ต่อ)

รายละเอียดของความต้องการสวัสดิการของพนักงานในธนาคารไทยกับ
ธนาคารต่างชาติและธนาคารขนาดใหญ่กับธนาคารขนาดกลางและเล็ก

รายการ	ธนาคาร ไทย	ธนาคาร ต่างชาติ	ธนาคาร ขนาดใหญ่	ธนาคารขนาด กลางและเล็ก
3.2 เพิ่มและปรับปรุงเงินเดือน พนักงานผู้น้อย	27.37	53.57	4.60	48.91
3.3 ตั้งสหกรณ์ในธนาคาร	75.42	78.57	54.02	95.65
3.4 ตั้งทุนสงเคราะห์สำหรับพนักงาน ในยามจำเป็น	94.41	96.43	94.25	94.57
3.5 อื่น ๆ ระบุ	-	-	-	-
4. การเพิ่มความรู้ความสามารถ				
4.1 ให้ความรู้เพิ่มเติมต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงปริญญา	97.77	64.29	96.55	98.91
4.2 ให้ความรู้โดยการอบรม ภายในธนาคาร	67.60	78.57	39.08	94.57
4.3 ให้ความรู้โดยการอบรม ภายนอกธนาคาร	60.89	85.71	27.59	92.39
4.4 ใ้ทุนการศึกษาในประเทศ ทุกระดับ	96.09	82.14	95.40	96.74
4.5 ใ้ทุนการศึกษาต่างประเทศ ทุกระดับ	81.01	82.14	64.37	96.74

6.2 ความต้องการของพนักงานในเรื่องการเดินทางมาทำงานและกับที่
 พักนั้น พนักงานโดยส่วนใหญ่มองเห็นความสำคัญของการที่จะให้ธนาคารจัดรถรับส่ง โดย
 พนักงานยอมเสียค่าโดยสารในราคาถูก กล่าวคือพนักงานธนาคารไทยมีความต้องการร้อยละ
 97.77 พนักงานธนาคารต่างชาติมีความต้องการร้อยละ 96.43 พนักงานธนาคารขนาด
 ใหญ่มีความต้องการร้อยละ 91.95 และพนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็กมีความตอง
 การร้อยละ 97.83 อย่างไรก็ตามเงินช่วยเหลือค่าน้ำมันรถก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ
 พนักงานเช่นกัน เพราะปัจจุบันราคาน้ำมันสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่ความสามารถที่ธนาคารจะ
 ให้ความสะดวกแก่พนักงานโดยทั่วถึงกันและเป็นธรรมนั้น การจัดรถรับส่งนับว่าเหมาะสม
 กว่า การจ่ายค่าน้ำมันรถในยุคของเศรษฐกิจขาของแพง และขณะเดียวกันจะเป็นการช่วย
 ลดความแออัดของการจราจรลงได้ด้วย

6.3 ความต้องการของพนักงานในเรื่องเกี่ยวกับค่าครองชีพนั้น ส่วนใหญ่
 พนักงานธนาคารต้องการให้ธนาคารปรับปรุงอัตราเงินเดือนตามลักษณะของภาวะเศรษฐกิจ
 และต้องการให้ธนาคารจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์สำหรับพนักงานในยามจำเป็นด้วย จะเห็นได้
 ว่าพนักงานธนาคารไทยมีความต้องการให้ปรับปรุงอัตราเงินเดือนร้อยละ 97.77 พนักงาน
 ธนาคารขนาดใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงเงินเดือนร้อยละ 95.40 พนักงานธนาคารต่างชาติ
 และพนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็กมีความต้องการถึงร้อยละ 100 สำหรับการจัดตั้ง
 กองทุนสงเคราะห์ในยามจำเป็น พนักงานธนาคารไทยมีความต้องการร้อยละ 94.41
 ธนาคารต่างชาติมีความต้องการร้อยละ 96.43 พนักงานธนาคารขนาดใหญ่มีความต้องการ
 ร้อยละ 94.25 และพนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็กมีความต้องการร้อยละ 94.57

6.4 ความต้องการของพนักงานในเรื่องการศึกษา ทั้งพนักงานธนาคารไทย
 พนักงานธนาคารต่างชาติและพนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็ก ต่างก็มีความต้องการใน
 การเพิ่มความรู้ความสามารถ โดยให้ธนาคารจัดทุนการศึกษาทุกระดับ ทั้งทุนการศึกษาใน
 ประเทศและต่างประเทศ สำหรับพนักงานธนาคารขนาดใหญ่มีความต้องการให้จัดทุนการ
 ศึกษาในต่างประเทศน้อยกว่า คือประมาณร้อยละ 64.37 สำหรับการเพิ่มความรู้โดยไม่
 คำนึงถึงปริญญาอันมีเพียงพนักงานธนาคารต่างชาติเท่านั้น ที่มีความต้องการน้อยกว่าพนักงาน
 ธนาคารอื่น ๆ และการให้ความรู้โดยการอบรมภายนอกธนาคารพนักงานธนาคารขนาดกลาง

และเล็ก และธนาคารต่างชาติมีความต้องการมากที่สุดร้อยละ 92.39 และร้อยละ 85.71 ตามลำดับ สำหรับการให้ความรู้โดยการอบรมภายในธนาคารพนักงานธนาคารขนาดกลาง และเล็ก มีความต้องการมากที่สุด ถึงร้อยละ 94.57

7. สวัสดิการที่ควรปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมตามข้อคิดเห็นของพนักงานธนาคาร

7.1 ธนาคารขนาดใหญ่

7.1.1 สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

ก. ธนาคารยังขาดแพทย์ที่มีความชำนาญและยังมีจำนวนไม่พอเพียงกับพนักงานธนาคาร ทำให้ผลการวิจัยโรคไม่ไคละเอียดพอ

ข. ธนาคารบางแห่งมีสถานพยาบาลเป็นที่น่าพอใจ หากแต่ผู้ให้บริการโดยเฉพาะพยาบาลไม่ให้บริการพนักงานอย่างดี มักจะอารมณ์เสีย เมื่อมีคนไข้มาก นอกจากนั้นสถานพยาบาลกลายเป็นที่พูดคุยกันก็มี ทำให้พนักงานไม่สามารถใช้เป็นที่พักเมื่อเกิดเจ็บไข้เล็ก ๆ นอยขึ้น

ค. ธนาคารยังขาดห้องปฏิบัติการในการช่วยวินิจฉัยโรค

ง. ธนาคารควรมีแพทย์ประจำทำงานที่ธนาคารตลอดเวลาของการปฏิบัติงานธนาคาร มิใช่เป็นแบบชั่วคราว เพราะอาการป่วยของโรคที่เกิดขึ้นไม่อาจจะทราบได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด

จ. ธนาคารควรจะมีจัดให้มีแพทย์ชำนาญเฉพาะโรคในวันใดวันหนึ่งของวันทำการธนาคาร เพื่อพนักงานที่มีปัญหาหรือสงสัยว่าจะเป็นโรคนั้นโรคนั้น จะได้ตรวจรักษาได้ เพราะจะเป็นการประหยัดเวลาด้วยพนักงานจะไปหาแพทย์ตามโรงพยาบาลยอมใช้เวลาอย่างน้อยถึงครึ่งวันหรือบางรายก็เต็มวัน

ฉ. การรักษาพยาบาล ธนาคารควรมีนโยบายขยายขอบเขตของการรักษาได้ตามคลินิก ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่เป็นของเอกชน ในกรณีที่เป็นโรคที่เกิดขึ้นกะทันหัน หรือเกิดการเจ็บป่วยในวันหยุดทำการ

ณ. นโยบายการรักษาพยาบาลของธนาคารควรครอบคลุม ถึง บิดา มารดา สามัญ ภรรยาและบุตรด้วย

7.1.2 สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ

ก. บางธนาคารควรมหาทางแก้ไขปรับอัตราเงินเดือนเสียใหม่ให้สูงขึ้นเท่าเทียมกับธนาคารอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มมาตรฐานเดียวกัน เพราะจะช่วยทำให้โบนัสสูงขึ้น มิใช่คอยเพิ่มแต่ค่าอาหารและค่าครองชีพเท่านั้น

ข. การเพิ่มขึ้นของค่าอาหารและค่าครองชีพ ควรจะพิจารณาถึงภาวะเศรษฐกิจและการเพิ่มของธนาคารอื่นด้วย นอกจากนี้การเพิ่มในค่าอาหารและค่าครองชีพก็ไม่ควรมีกฎเกณฑ์มากมายนัก การเพิ่มขึ้นโดยคิดลดหรือตัดสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่พนักงานได้รับอยู่เดิม เท่ากับพนักงานคนนั้นไม่ได้อะไรเลยและยังเป็นการทำให้พนักงานเสียขวัญในการทำงานด้วย

ค. การให้ความช่วยเหลือพนักงานทางด้านการเงินและพนักงานควรเร่งพิจารณาให้เสร็จ ตามความจำเป็นของพนักงานผู้นั้นด้วย

ง. การให้กู้ยืมเงินสำหรับพนักงาน ควรกำหนดให้เสียอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าบุคคลภายนอกและระยะเวลาการผ่อนชำระนานพอสมควรด้วย

จ. ธนาคารควรให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาสำหรับบุตรพนักงานที่เรียนดี โดยกำหนดว่าจะให้สำหรับบุตรกี่คน เท่ากับเป็นการส่งเสริมนโยบายการวางแผนครอบครัวของชาติด้วย

ฉ. บางธนาคารที่อยู่ในกลุ่มมาตรฐานเดียวกัน ยังไม่มั่นใจนโยบายสำหรับให้พนักงานได้กู้ยืมในเรื่องที่อยู่อาศัย ธนาคารควรได้พิจารณาในเรื่องนี้อย่างมาก ๆ

7.1.3 สวัสดิการด้านการศึกษา

ก. ธนาคารควรเพิ่มจำนวนทุนการศึกษาให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และไม่ควรยี่ดระยะเวลาการทำงานเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของการมีสิทธิ์ในการเข้าร่วมแข่งขัน ควรเปิดโอกาสให้พนักงาน ได้แสดงความสามารถเท่าเทียมกันอย่างเต็มที่

ข. ธนาคารควรให้โอกาสแก่พนักงานที่จะศึกษาต่อเมื่อพนักงานนั้นสามารถสอบแข่งขันได้ โดยใช้ทุนการศึกษาของพนักงานเอง การลาเพื่อศึกษาของพนักงานไม่ควรมีผลต่ออายุการทำงาน เรื่องนี้ขอให้ธนาคารได้ศึกษาดังนโยบายของทางราชการเป็นหลักด้วย

ก. ควรจัดวิทยากรที่มีความสามารถมาให้ความรู้แก่พนักงานของ
ธนาคาร

ง. ธนาคารควรสรรหาหนังสือดีและมีประโยชน์ประจำไว้ในห้อง
สมุดของธนาคาร เพื่อพนักงานจะได้ใช้เป็นที่พักหาความรู้

7.1.4 สวัสดิการด้านความมั่นคงปลอดภัย

ก. หลักเกณฑ์การจ่ายและการได้รับเงินสะสมหรือเงินบำนาญ
บำนาญ ไม่ควรดีระยะเวลาเป็นสำคัญ พนักงานที่ลาออกเมื่อทำงานครบหนึ่งปีก็ควรมีสิทธิ์ได้
รับเงินสะสมในส่วนที่เป็นของพนักงานด้วย

ข. นโยบายการประกันภัยของธนาคาร ควรจะครอบคลุมถึง
พนักงานที่เดินทางไปปฏิบัติงานของธนาคารด้วย เช่นพนักงานเร่ร่อน พนักงานสินเชื่อ
เกษตร เป็นต้น

ค. บางธนาคารควรปรับปรุงการจ่ายอัตราเงินสะสมหรือเงิน
บำนาญบำนาญเสียใหม่

ง. ธนาคารควรมีหลักเกณฑ์แน่นอนในการพิจารณาและให้การ
สนับสนุนพนักงานในการเลื่อนขั้นเงินเดือนและตำแหน่งหน้าที่การงาน

จ. หุ้ธนาคารเป็นส่วนหนึ่งของพนักงานต้องการ เพราะมีความรู้สึก
ว่าตนเองมีส่วนรับผิดชอบในการงานของธนาคารด้วย ธนาคารจึงควรขยายจำนวนหุ้ใหม่มาก
ขึ้น เพื่อพนักงานจะได้มีโอกาสถือหุ้ของธนาคารของตนเอง

7.1.5 สวัสดิการด้านสันทนาการ

ก. ธนาคารควรมีสโมสรของธนาคาร เพื่อจะได้เป็นที่รวมของ
พนักงานในการแลกเปลี่ยนข้อปัญหาต่าง ๆ

ข. สถานตากอากาศที่มีอยู่แล้ว ธนาคารควรจัดใหม่ลูกจ้างคอย
ตรวจรักษาและทำความสะอาด เพื่อพร้อมสำหรับพนักงานและครอบครัวจะได้ใช้พักผ่อนใน
เวลาสุดสัปดาห์ มิใช่ปล่อยให้บ้านร้างไป

ค. ธนาคารควรจัดงบประมาณทางด้านการศึกษา เพื่อใช้ใน
กิจกรรมต่าง ๆ เช่น ซื้อเครื่องอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ ร่วมในการแข่งขันกีฬากับสถาบันอื่น
 เป็นต้น

7.2 ธนาคารขนาดกลางและเล็ก

7.2.1 สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

ก. ธนาคารไม่ควรจำกัดวงเงินการรักษาพยาบาลเป็นการตายตัว เพราะการเจ็บป่วยบางครั้งต้องใช้เงินมาก ธนาคารจึงควรมีค้ำประกันในบางกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับพนักงานผู้น้อยและมีรายได้น้อยกว่า

ข. ธนาคารควรจะได้จัดให้มีสถานพยาบาลที่อยู่ในอาคารของธนาคารเอง เพื่อสะดวกแก่พนักงานเมื่อเกิดเจ็บป่วยขึ้น

ค. ในกรณีที่สถานที่ยังไม่เหมาะที่จะจัดสถานพยาบาลในธนาคาร อย่างน้อยที่สุด ธนาคารก็ควรมีพยาบาลอยู่ประจำและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น เช่น ยาต้ม ยาแกปวดและอื่น ๆ ที่จำเป็น

ง. ศูนย์สถานพยาบาลของธนาคาร ควรเปลี่ยนคณะแพทย์และพยาบาลเสียใหม่ เพราะที่อยู่นี้ไม่ค่อยอยู่ในด้านบริการและการวิเคราะห์โรค

จ. นโยบายการรักษาพยาบาล ควรครอบคลุมถึง บิดา มารดา สามี ภรรยาและบุตร ด้วย

7.2.2 สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ

ก. บางธนาคารจัดอาหารเลี้ยงกลางวัน ซึ่งซ้ำซาก พนักงานต้องการให้ธนาคารจ่ายเงินแทน หรือมิฉะนั้นธนาคารก็ควรจะได้สอบถามความต้องการของพนักงาน โดยถือเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ เพราะการให้ในลักษณะที่ผ่านมา พนักงานมีความรู้สึกเหมือนคนอยู่ในเรือนจำ

ข. ธนาคารควรพิจารณาปรับอัตราค่าจ้างให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ

ค. ธนาคารควรพิจารณาปรับอัตราเงินเดือนเสียใหม่ เมื่อเทียบกับรัฐวิสาหกิจและราชการนับว่ายังต่ำมาก

ง. การกำหนดวงเงินที่ผู้ส่งพ้อ พนักงานผู้น้อยสามารถจะกู้เพื่อซื้อที่อยู่อาศัยได้ ทั้งนี้โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำและระยะเวลาการผ่อนชำระนาน

7.2.3 สวัสดิการด้านการศึกษา

- ก. ธนาคารควรจัดใหม่ทุนการศึกษาสำหรับพนักงาน
- ข. ให้สิทธิ์แก่พนักงานลาเพื่อศึกษาต่อ โดยไม่ทำให้อายุการทำงานเสียหายไป สวัสดิการของเรื่องนี้ขอให้พิจารณาระเบียบของราชการดูบ้าง
- ค. ธนาคารควรจัดมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ความสามารถมาอภิปรายให้แก่พนักงาน เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ของพนักงาน
- ง. ธนาคารควรมีห้องสมุด ที่ประกอบด้วยอุปกรณ์ที่ครบและเพียงพอสำหรับพนักงาน เช่น หนังสือทางวิชาการ วารสารต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
- จ. จัดส่งพนักงานเข้าร่วมในการอบรมกิจกรรมธนาคาร ที่สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย จัดใหม่ขึ้น

7.2.4 สวัสดิการด้านความมั่นคงปลอดภัย

- ก. หลักเกณฑ์การจ่ายและการได้รับเงินสะสม หรือเงินบำเหน็จบำนาญ ไม่ควรดีระยะเวลาเป็นสำคัญ พนักงานที่ทำงานได้ครบหนึ่งปีควรมีสิทธิ์ที่จะได้รับเงินสะสมของตนเอง
- ข. นโยบายการประกันภัยของธนาคาร ควรจะครอบคลุมถึงพนักงานที่เดินทางไปปฏิบัติงานของธนาคารด้วย ไม่ใช่เฉพาะเจาะจงแต่พนักงานเคลียร์เงินพนักงานขนส่งเงินสด เป็นต้น
- ค. ธนาคารควรจัดใหม่ทุนสำหรับพนักงาน เพราะอย่างน้อย ๆ พนักงานก็ยิ่งได้รับเงินปันผล
- ง. ธนาคารควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการพิจารณาการขึ้นขึ้นเงินเดือนและการปรับตำแหน่ง ไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชัง

7.2.5 สวัสดิการด้านสันทนาการ

- ก. ธนาคารควรจัดให้มีสโมสรสำหรับพนักงานของธนาคาร
- ข. ธนาคารควรให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษา ปัจจุบันที่
ใ้ห้อยู่กันอย่างมากมาย

ค. ธนาคารควรจัดให้มีสถานพักตากอากาศที่เป็นของธนาคารเอง เพื่อพนักงานจะได้ใช้เป็นที่พักในยามสุดสัปดาห์กับครอบครัว

ง. บางธนาคารที่ยังไม่มีห้องอาหารสำหรับพนักงาน ธนาคารควรพยายามจัดทำให้ได้ เพราะห้องอาหารสามารถใช้เป็นที่พักของพนักงานยามว่างจากงานและเป็นที่สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันด้วย

7.3 ธนาคารต่างชาติ

สวัสดิการที่พนักงานธนาคารต่างชาติต้องการให้ธนาคารแก้ไข มีลักษณะคล้ายคลึงกับของพนักงานธนาคารขนาดกลางและเล็ก ส่วนที่เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในธนาคารขนาดกลางและเล็ก คือสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล พนักงานต้องการให้ธนาคารขยายขอบเขตของการที่จะรับการรักษาจากสถานพยาบาลอื่น ๆ ได้ มิใช่จำกัดอยู่เฉพาะสถานพยาบาลแห่งใดแห่งหนึ่ง เช่นโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ หรือโรงพยาบาลกรุงเทพ คริสเตียน เป็นต้น

อุปสรรคและปัญหา

ผู้วิจัยพอที่จะสรุปถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ได้ ดังนี้คือ

1. การเพิ่มขึ้นของพนักงาน เนื่องจากปริมาณธุรกรรมของธนาคารขยายมากขึ้น การขยายสาขาเพิ่มมากขึ้นทำให้ จำนวนพนักงานย่อมมากขึ้นตามไปด้วย ดังตารางที่ 22 จะเห็นว่าจำนวนพนักงานธนาคารที่มีมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ธนาคารกสิกรไทย จำกัด ธนาคารกรุงไทย จำกัด ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ตามลำดับ ซึ่งจำนวนพนักงานเพิ่มมากขึ้นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง และผลประโยชน์อื่น ๆ ก็มากขึ้นตามไปด้วย การที่ธนาคารจะปรับปรุงสิ่งที่พนักงานได้รับอยู่เดิมและหรือจัดใหม่เพิ่มขึ้นอีก ย่อมทำให้ได้น้อยและดำเนินการได้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น จากตารางที่ 23 เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของพนักงานโดยเฉลี่ยเฉพาะธนาคารไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี สูงกว่าอัตราการเพิ่มจำนวนพนักงานของระบบธนาคารซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.4 ต่อปี สำหรับธนาคารต่างชาติอัตราเพิ่มจำนวนพนักงานเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.7 ต่อปี การเพิ่มขึ้นของพนักงานทำให้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ

จำนวนพนักงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ตั้งแต่ปี 2516 - 2520

	จำนวนพนักงาน					ลำดับที่
	2516	2517	2518	2519	2520	
1. กรุงเทพฯ	7.979	9.777	11.165	12.748	13.938	1
2. กรุงเทพฯ	3.011	3.345	3.748	4.356	5.200	3
3. กสิกรไทย	3.080	3.476	3.842	4.560	5.512	2
4. กรุงศรีอยุธยา	1.855	2.134	2.595	3.025	3.044	4
5. ไทยพาณิชย์	720	992	1.290	1.688	2.276	5
6. นครหลวงไทย	1.223	1.373	1.598	1.753	1.973	6
7. ศรีนคร	1.054	1.149	1.277	1.579	1.770	7
8. กรุงเทพพาณิชย์	1.242	1.374	1.505	1.634	1.700	8
9. มหานคร	1.120	1.137	1.216	1.332	1.415	9
10. ทหารไทย	596	697	777	962	1.275	11
11. เอเชียทรัสต์	557	677	748	871	887	12
12. เอเชีย	441	470	476	585	706	13
13. สหธนาคาร	581	632	797	995	1.189	10
14. ไทยทนุ	250	429	432	480	501	14
15. แหุลมทอง	118	117	125	122	131	16
16. ห้างหลี	46	85	125	147	155	15
รวม	23.873	27.864	31.716	36.837	41.672	
17. แหงอเมริกา	188	194	201	204	198	
18. กวางตุ้ง	60	55	51	54	52	
19. ซาร์เตอร์ค	217	242	255	249	242	
20. เซสแม้นยัคคั่น	122	128	142	153	152	
21. แหงประเทศจีน	49	50	49	69	69	
22. มิตซูบิชิ	127	136	132	129	129	
23. สหมาลายัน	87	86	86	85	92	
24. อื่น ๆ	461	476	535	533	525	
รวม	1.311	1.367	1.451	1.476	1.459	
รวมทั้งสิ้น	25.184	29.231	33.167	38.313	43.131	

ที่มา : Statistical data on Commercial Banks.

ร้อยละของการเพิ่มขึ้นของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ตั้งแต่ปี 2517 - 2520

ธนาคาร	2517	2518	2519	2520	%เฉลี่ย เพิ่มขึ้นปีละ
1. กรุงเทพฯ	22.5	14.2	14.2	9.3	15.1
2. กรุงเทพฯ	11.1	12.1	16.2	19.4	14.7
3. กสิกรไทย	12.9	10.5	18.7	20.9	15.8
4. กรุงศรีอยุธยา	15.0	21.6	16.6	0.6	13.5
5. ไทยพาณิชย์	39.8	30.9	30.9	38.8	33.6
6. นครหลวงไทย	12.3	16.4	9.7	12.6	12.8
7. ศรีนคร	9.0	11.1	23.7	12.1	13.9
8. กรุงเทพพาณิชย์	10.6	9.5	8.6	4.0	8.2
9. มหานคร	1.5	6.9	9.5	6.3	6.1
10. ทหารไทย	16.9	11.5	23.8	32.5	21.2
11. เอเชียทรัสต์	21.5	10.5	16.4	1.8	12.6
12. เอเชีย	6.6	1.3	22.9	20.7	12.9
13. สหธนาคาร	8.8	26.1	24.8	19.5	19.8
14. ไทยท努	71.6	0.7	11.1	4.4	21.6
15. แหยมทอง	-0.9	6.8	-2.4	7.4	2.7
16. หวังหลี่	84.8	47.1	17.6	5.4	38.7
รวม	16.7	13.8	16.2	13.1	15.0
17. แหงอเมริกา	3.2	3.6	1.5	-2.9	1.4
18. กวางตุ้ง	-8.3	-7.3	5.9	-3.7	-3.4
19. ซาร์เตอร์ด	11.5	5.4	-2.4	-2.8	4.3
20. เซสแมนฮัตตัน	4.9	10.9	7.8	-0.7	5.7
21. แหงประเทศจีน	2.0	-2.0	40.8	-	10.2
22. มิตซูชิ	7.1	-2.9	-2.3	-	0.5
23. สู่หมาลายัน	-1.2	-	-1.2	8.2	1.5
24. อื่น ๆ	3.3	12.4	-0.4	-1.5	3.5
รวม	4.3	6.1	1.7	-1.2	2.7
รวมทั้งหมด	16.1	13.5	15.5	12.6	14.4

พนักงานมากขึ้น พิจารณาได้จากตัวอย่างบางธนาคาร ดังตารางที่ 24

2. ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เป็นส่วนที่จะแสดงให้เห็นว่า ธนาคารประสบผลสำเร็จในการดำเนินกิจการธนาคารมากน้อยเพียงไรบ้าง ดังตัวอย่างบางธนาคารที่จะใช้ในการศึกษา เช่น

ธนาคารขนาดใหญ่	ไคแบง	ธนาคารกรุงเทพ	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
ธนาคารขนาดกลาง	ไคแบง	ธนาคารศรีนคร	
ธนาคารขนาดเล็ก	ไคแบง	ธนาคารทหารไทย	

2.1 เปรียบเทียบกำไรสุทธิต่อรายได้และกำไรสุทธิต่อเงินฝาก

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่าธนาคารขนาดใหญ่มีรายได้อื่น ๆ จากการประกอบการลดลง หรือค่อนข้างคงที่ ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะรายจ่ายอื่น ๆ ลดลง จึงทำให้กำไรสุทธิต่อรายได้ลดลงเล็กน้อย ในงวดบัญชีมีนาคม 2521 เช่นธนาคารกรุงเทพ กำไรสุทธิต่อรายได้จากร้อยละ 10.3 ลดลงเหลือร้อยละ 10.0 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา กำไรสุทธิต่อรายได้ลดลงจากร้อยละ 9.9 เหลือร้อยละ 9.7 สำหรับธนาคารขนาดกลางร้อยละของกำไรสุทธิต่อรายได้ลดลงจากร้อยละ 8.3 เหลือร้อยละ 7.0 และธนาคารขนาดเล็กรายจ่ายอื่น ๆ ลดลงในงวดบัญชีมีนาคม 2521 จึงทำให้กำไรสุทธิต่อรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.0 เป็นร้อยละ 7.6

สำหรับกำไรสุทธิต่อเงินฝาก เป็นส่วนหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของการปล่อยสินเชื่อ ธนาคารใดที่มีกำไรสุทธิต่อเงินฝากสูง แสดงให้เห็นว่าธนาคารนั้นมีความสามารถในการปล่อยสินเชื่อ จะเห็นได้ว่าธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีความสามารถในการปล่อยสินเชื่ออยู่ในระดับเท่าเทียมกับธนาคารขนาดเล็ก เช่นธนาคารทหารไทย

(ตารางที่ 24, 25)

ตารางที่ 24

ร้อยละของการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง
และผลประโยชน์ของพนักงาน ของธนาคารพาณิชย์

ธนาคาร	ธ.ค.19	มี.ย.20		ธ.ค.20		มี.ย.21	
	จำนวน (ล้านบาท)	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละ
กรุงเทพ	422.2	461.8	9.4	497.1	7.6	548.9	10.4
กรุงไทย	103.7	116.2	12.1	124.9	7.5	144.8	15.9
กรุงศรีอยุธยา	62.3	72.1	15.7	66.9	7.2	76.3	14.1
ศรีนคร	37.1	38.9	4.9	43.4	11.6	48.3	11.3
นครหลวง	32.1	40.8	27.1	43.3	6.1	47.9	10.6
ทหารไทย	28.2	29.5	4.6	34.0	15.3	41.8	22.9
สหธนาคาร	19.9	21.3	7.0	23.5	10.3	26.6	13.2

ที่มา : รายงานงบดุลของธนาคารพาณิชย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25

เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางด้านกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ธันวาคม 2519				มิถุนายน 2520				ธันวาคม 2520				มิถุนายน 2521			
	กรุงเทพ	กรุงเทพฯ	ศรีนคร	ทหารไทย	กรุงเทพ	กรุงเทพฯ	ศรีนคร	ทหารไทย	กรุงเทพ	กรุงเทพฯ	ศรีนคร	ทหารไทย	กรุงเทพ	กรุงเทพฯ	ศรีนคร	ทหารไทย
กำไรสุทธิ	287.2	26.6	29.7	22.9	349.1	28.1	25.6	14.7	369.2	49.3	29.4	15.4	411.8	53.9	27.7	18.6
รายได้	2935.4	544.6	370.7	149.7	3245.0	441.2	302.6	182.2	3600.7	496.7	345.2	219.1	4115.6	554.6	398.4	244.9
ร้อยละกำไรสุทธิ/รายได้	9.8	4.8	8.0	15.3	10.8	6.4	8.5	8.1	10.3	9.9	8.3	7.0	10.0	9.7	7.0	7.6
เงินฝาก	40,991	7,104	5,054	2,568	45,966	8,986	5,895	3,039	49,414	8,802	6,179	3,718	45,344	9,904	6,305	4,077
ร้อยละกำไรสุทธิ/เงินฝาก	0.7	0.4	0.6	0.9	0.8	0.3	0.4	0.5	0.8	0.6	0.5	0.4	0.8	0.5	0.4	0.5

ที่มา : รายงานงบดุลของธนาคารพาณิชย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ความสามารถของพนักงานธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความสามารถของพนักงานธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ในการสร้างเงินฝาก (Generate) จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่า

ก. ในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ เช่น ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด ความสามารถของพนักงานในการหาเงินฝาก มีแนวโน้มดีขึ้น จากเงินฝากต่อพนักงาน 2.35 ล้านบาทในปี 2519 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 2.89 ล้านบาทในปี 2520 ธนาคารขนาดกลาง เช่น ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด ความสามารถของพนักงานในการหาเงินฝากมีแนวโน้มดีขึ้นโดยตลอด จากเงินฝากต่อพนักงาน 2.46 ล้านบาท ในปี 2517 ได้เพิ่มเป็น 2.67, 2.92 และ 3.34 ล้านบาท ในปี 2518, 2519 และ 2520 ตามลำดับ สำหรับธนาคารขนาดเล็ก เช่น ธนาคารทหารไทย ความสามารถของพนักงานในการหาเงินฝากไม่แน่นอน บางปีก็เพิ่มขึ้นและบางปีก็กลับลดลงอีก

ข. ถ้าเปรียบเทียบกับทั้งระบบธนาคารแล้ว จะเห็นว่าความสามารถของพนักงานในการหาเงินฝาก ตามข้อ ก. แล้ว น้อยกว่าของทั้งระบบธนาคารโดยตลอดและแต่ละปีจะมีแนวโน้มยิ่งห่างมากขึ้น

ค. จากข้อ ข. แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ความสามารถของทั้งพนักงานในการหาเงินฝากของธนาคารจะเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่เพิ่มในอัตราส่วนที่น้อยกว่าของทั้งระบบธนาคาร

(ตารางที่ 26)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26

เงินฝากเฉลี่ยต่อพนักงาน 1 คน ณ สิ้นปี

ธนาคาร	2517			2518			2519			2520		
	เงินฝาก	จำนวนพนักงาน	เงินฝากต่อพนักงาน	เงินฝาก	จำนวนพนักงาน	เงินฝากต่อพนักงาน	เงินฝาก	จำนวนพนักงาน	เงินฝากต่อพนักงาน	เงินฝาก	จำนวนพนักงาน	เงินฝากต่อพนักงาน
กรุงเทพ	28,718	9,777	2.94	33,731	11,165	3.02	40,991	12,748	3.22	49,148	13,938	3.55
กรุงไทย	13,790	3,345	4.12	15,076	3,748	4.02	18,758	4,356	4.31	21,593	5,200	4.15
กสิกรไทย	7,023	3,476	2.02	8,892	3,842	2.31	11,885	4,560	2.61	15,843	5,512	2.87
กรุงศรีอยุธยา	4,908	2,138	2.30	5,658	2,595	2.18	7,104	3,025	2.35	8,802	3,044	2.89
ไทยพาณิชย์	4,409	992	4.44	5,036	1,290	3.90	6,229	1,688	3.69	8,242	2,276	3.62
ศรีนคร	3,525	1,149	3.08	4,173	1,277	3.27	5,054	1,579	3.20	6,179	1,770	3.49
นครหลวงไทย	3,531	1,373	2.57	4,435	1,598	2.78	5,510	1,753	3.14	6,693	1,973	3.39
กรุงเทพพาณิชย์การ	3,376	1,374	2.46	4,016	1,505	2.67	4,773	1,634	2.92	5,678	1,700	3.34
มหานคร	2,786	1,137	2.45	3,275	1,216	2.69	3,821	1,332	2.87	4,465	1,415	3.16
ทหารไทย	2,056	697	2.95	2,060	777	2.65	2,568	962	2.67	3,718	1,275	2.92
แห่งเอเชียฯ	1,703	470	3.62	2,082	476	4.37	2,421	585	4.14	2,784	706	3.94
เอเชียทรัสต์	1,606	677	2.37	2,083	748	2.78	2,779	871	3.19	3,391	887	3.82
สหธนาคาร	1,476	632	2.34	1,767	797	2.22	2,097	995	2.11	2,588	1,189	2.18
ไทยทุน	983	377	2.61	1,116	432	2.58	1,286	480	2.68	1,450	501	2.89
แหลมทอง	693	117	5.92	802	125	6.42	774	122	6.34	926	131	7.07
หวังหลี	170	85	2.00	227	125	1.82	308	147	2.10	360	155	2.32
รวม	80,763	27,868	2.90	94,429	31,716	2.98	116,358	36,837	3.06	142,687	41,672	3.42

ที่มา : รายงาน ธ.พ.1 ของธนาคารพาณิชย์

3. สภาวะการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกันเป็นไปอย่างรุนแรง

3.1 มีการแข่งขันกันเปิดสาขานาคารมากขึ้น จนบางท้องถิ่นมีจำนวนสาขา มากเกินพอ ดังนั้นโอกาสที่แต่ละสาขานาคารจะแข่งขันหาเงินมากย่อมจะยากขึ้น ธนาคารใด ที่มีอยู่เดิมและมีชื่อเสียงจึงย่อมจะได้เปรียบกว่าธนาคารอื่นที่มาทีหลัง เมื่อเป็นเช่นนี้แต่ละสาขานาคารที่มาเปิดใหม่จึงต้องพยายามใช้ทุกวิถีทาง เช่นการโฆษณา การติดประกาศ การใช้รถ เคลื่อนที่ออกหาลูกค้า ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ยอมทำให้ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าสาขานาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้นทั้งระบบธนาคาร โดยเฉลี่ย ร้อยละ 9.92 ต่อปี ในขณะที่บางธนาคาร เช่น ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด โดยเฉลี่ยเพิ่ม ร้อยละถึง 12.88 ต่อปี มากกว่าการเพิ่มขึ้นของทั้งระบบธนาคารเสียอีก

3.2 สภาวะทางการแข่งขันในการหาเงินฝาก พิจารณาได้จาก การขยายตัวของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ดังตารางที่ 28 และส่วนแบ่งเงินฝากของแต่ละธนาคาร ในตลาดเงินฝากทั้งหมด ดังตารางที่ 29

จะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ เช่นธนาคาร กรุงเทพ จำกัด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2521 อัตราการขยายตัวสูงกว่าของ ระบบธนาคารร้อยละ 1.62 ธนาคารศรีนคร จำกัด อัตราการขยายตัวในปี 2521 ลดลง จากปี 2520 อย่างมากเหลือร้อยละ 13.66 และต่ำกว่าของระบบธนาคารถึงร้อยละ 6.80 สำหรับธนาคารทหารไทย จำกัด อัตราการขยายตัวสูงขึ้นโดยตลอด และสูงกว่าการขยายตัว ของระบบธนาคารตั้งแต่ปี 2519 จนถึงปี 2521

ส่วนแบ่งเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในตลาดเงินฝากทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มีส่วนแบ่งเงินฝากในตลาดมากที่สุด ในงวดการบัญชีมิถุนายน 2522 มีส่วนแบ่งเงินฝากในตลาดร้อยละ 35.68 ธนาคารศรีนคร จำกัด ร้อยละ 4.29 และ ธนาคารทหารไทย จำกัด ร้อยละเพียง 2.05

(ตารางที่ 27, 28, 29)

ตารางที่ 27

เปรียบเทียบจำนวนสาขาราชการพาณิชย์กับผังระบบธนาคาร
ตั้งแต่ปี 2514 - 2521

ปี	ระบบธนาคารพาณิชย์				ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	
	รวมสาขา	สาขาราชการพาณิชย์ ไทย		สาขาราชการ พาณิชย์ต่างประเทศ	สาขา	%เพิ่ม
		สาขา	%เพิ่ม			
2514	682	663	-	19	55	-
2515	731	712	7.39	19	62	12.73
2516	779	760	6.74	19	65	4.84
2517	846	827	8.82	19	68	4.62
2518	895	876	5.93	19	72	5.88
2519	1,065	1,046	19.41	19	101	40.28
2520	1,184	1,165	11.38	19	107	5.94
2521	1,299	1,279	9.79	20	124	15.89
เฉลี่ย			9.92			12.88

ที่มา : กองวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เปรียบเทียบอัตราการขยายตัวเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ กับทั้งระบบธนาคาร

ธนาคาร	2518		2519		2520		2521	
	เพิ่ม (ลด) ล้านบาท	% ขยายตัว	เพิ่ม (ลด) ล้านบาท	% ขยายตัว	เพิ่ม (ลด) ล้านบาท	% ขยายตัว	เพิ่ม (ลด) ล้านบาท	% ขยายตัว
1. กรุงเทพฯ	5,013	17.46	7,260	21.52	8,432	20.54	10,917	22.09
2. กรุงเทพฯ	1,286	9.33	3,682	24.42	2,835	15.10	5,106	23.65
3. กสิกรไทย	1,869	26.61	2,993	33.66	3,968	33.39	4,522	24.52
4. กรุงศรีอยุธยา	750	15.28	1,446	25.56	1,698	23.90	1,896	20.40
5. ไทยพาณิชย์	627	14.22	1,193	23.69	2,063	33.12	1,778	21.44
6. นครหลวงไทย	604	25.60	1,075	24.24	1,183	21.47	406	6.86
7. ศรีนคร	638	18.05	881	21.11	1,125	22.26	844	13.66
8. กรุงเทพพาณิชย์การ	640	18.96	757	18.85	905	18.96	900	15.87
9. มหานคร	489	17.55	546	16.67	1,144	29.84	588	11.84
10. ทหารไทย	4	0.19	508	24.66	1,150	44.78	1,053	28.32
11. เอเชียทรีสตี	477	29.70	696	33.41	612	22.02	738	21.76
12. เอเชีย	379	22.29	339	16.28	363	14.99	936	33.62
13. สหธนาคาร	291	19.72	330	18.68	491	23.41	501	19.76
14. ไทยท努	133	13.33	170	15.23	165	12.83	225	15.51
15. แผลมทอง	109	15.73	(28)	(3.49)	152	19.64	153	16.52
16. หวังหลี	57	33.53	81	35.68	52	16.88	44	26.94
รวม 16 ธนาคาร	13,666	16.92	21,939	23.22	26,329	22.63	30,621	20.46

ร้อยละของส่วนแบ่งเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ

ธนาคาร	ปี 2518				ปี 2519				ปี 2520				ปี 2521				ปี 2522	
	มิถุนายน		ธันวาคม		มิถุนายน		ธันวาคม		มิถุนายน		ธันวาคม		มิถุนายน		ธันวาคม		มิถุนายน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กรุงเทพ	31,761	35.93	33,731	35.72	36,910	35.47	40,941	35.23	45,966	35.52	49,418	34.63	54,344	34.52	60,331	34.81	64,757	35.68
2. กรุงเทพ	15,026	17.00	15,076	15.97	16,005	15.38	18,758	16.12	19,700	15.22	21,593	15.13	24,015	15.25	26,699	15.41	26,388	14.54
3. กสิกรไทย	7,898	8.93	8,892	9.42	10,319	9.92	11,885	10.21	13,698	10.58	15,853	11.11	18,539	11.77	20,374	11.96	21,124	11.69
4. กรุงศรีอยุธยา	5,342	6.04	5,658	5.99	6,408	6.16	7,104	6.11	7,986	6.17	8,802	6.17	9,904	6.29	10,598	6.12	11,340	6.24
5. ไทยพาณิชย์	4,685	5.30	5,036	5.33	5,697	5.47	6,229	5.35	7,557	5.84	8,292	4.81	9,117	5.79	10,070	5.81	10,662	5.87
6. นครหลวงไทย	4,017	4.54	4,435	4.70	4,960	4.77	5,510	4.74	6,007	4.64	6,693	4.65	6,918	4.39	7,159	4.13	6,978	3.84
7. ศรีนคร	3,837	4.34	4,173	4.42	4,585	4.41	5,054	4.34	5,895	4.55	6,179	4.33	6,305	4.00	8,023	4.05	7,798	4.29
8. กรุงเทพพาณิชย์	3,641	4.12	4,016	4.25	4,507	4.33	4,773	4.10	5,202	4.02	5,678	3.98	6,072	3.86	6,579	3.80	7,061	3.89
9. มหานคร	3,036	3.43	3,275	3.47	3,501	3.36	3,821	3.28	4,223	3.26	4,965	3.48	5,154	3.27	5,557	3.20	5,750	3.16
10. ทหารไทย	2,037	2.30	2,060	2.18	2,381	2.29	2,568	2.21	3,039	2.35	3,718	2.61	4,077	2.59	4,771	2.75	5,024	2.76
11. เอเชียทรัสต์	1,828	2.07	2,083	2.21	2,467	2.37	2,779	2.39	2,780	2.15	3,391	2.38	3,870	2.46	4,129	2.38	4,150	2.28
12. เอเชีย	1,821	2.06	2,082	2.20	2,364	2.27	2,421	2.08	2,501	1.93	2,744	1.95	3,412	2.17	3,720	2.15	3,730	2.05
13. สหธนาคาร	1,565	1.77	1,767	1.87	1,818	1.75	2,097	1.80	2,320	1.79	2,588	1.81	2,808	1.74	3,084	1.78	3,350	1.84
14. ไทยทูน	1,050	1.19	1,116	1.18	1,166	1.12	1,286	1.11	1,390	1.07	1,451	1.02	1,564	0.99	1,676	0.97	1,787	0.98
15. แหลมทอง	672	0.76	802	0.85	723	0.69	774	0.67	853	0.66	926	0.65	945	0.60	1,079	0.62	1,135	0.62
16. หัวเหล็ก	192	0.22	227	0.24	248	0.24	308	0.26	302	0.23	360	0.25	400	0.25	457	0.26	441	0.24
รวม 16 ธนาคาร	88,408	100	44,429	100	104,054	100	116,358	100	129,419	100	142,687	100	157,444	100	173,308	100	181,475	100

3.3 การเสียภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก ข้อจำกัดของกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ฝากเงินในธนาคารพาณิชย์จะต้องเสียดอกเบี้ยเงินฝากส่วนหนึ่ง ในขณะที่ผู้ฝากเงินธนาคารออมสินไม่ต้องเสีย จึงมีผลทำให้การถอนเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ไปฝากธนาคารออมสินมากขึ้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นต้องแข่งขันรณรงค์หาเงินฝากมาชดเชยเงินฝากที่ลดลง และต้องหาเงินฝากเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาปล่อยกู้เพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น จะได้นำมาจ่ายเงินเดือนพนักงานที่ต้องเพิ่มขึ้นทุกปี การปรับเงินเดือนและการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อ สิ่งเหล่านี้ทำให้รายจ่ายของธนาคารเพิ่มมากขึ้น รายได้ลดลง ซึ่งส่งผลให้รายได้ส่วนที่เหลือที่จะนำมาปรับปรุงสวัสดิการและผลประโยชน์อื่น ๆ ของพนักงานมีน้อยลง

3.4 นอกจากนั้นรัฐบาลยังมีการโฆษณาขายพันธบัตรรัฐบาล 2 ชนิด คือ ชนิดดอกเบี้ย 8.5% ระยะเวลา 5 ปี ชนิดดอกเบี้ย 9.25% ระยะเวลา 15 ปี และ ชนิด ทบดอกเบี้ย ระยะเวลา 8 ปี จะได้ออกเบี้ยเท่ากับเงินต้น พันธบัตรทั้ง 3 ชนิด จะไถ่ถอนคืนเมื่อใดก็ได้ ดอกเบี้ยจ่ายทุก 6 เดือน โดยส่งทางไปรษณีย์ให้ถึงบ้าน (ไม่รวมชนิดทบ-ดอกเบี้ย) นับได้ว่าเป็นการแข่งขันแย่งเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์โดยตรง ธนาคารพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องหาวิธีทางต่าง ๆ ทางการโฆษณา เช่น ใบปลิว ไร่รถเคลื่อนที่ และสื่อมวลชนต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ธนาคารจำเป็นต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก จึงมีผลทำให้รายจ่ายของธนาคารเพิ่มขึ้น

3.5 สถาบันเงินทุนต่าง ๆ ที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์จึงจำเป็นต้องหาวิธีต่าง ๆ ระดมเงินฝากให้มากขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายของธนาคารเพิ่มมากขึ้น โอกาสที่จะอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้แก่พนักงานนับวันจะยิ่งลดน้อยลง

4. การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง การประกาศการเพิ่มราคาน้ำมันเชื้อเพลิงของกลุ่มประเทศโอเปค มีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้น ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ จึงต้องมีการปรับเงินเดือนและค่าครองชีพให้กับพนักงานและลูกจ้าง ดังนั้นสวัสดิการประเภทอื่น ๆ ที่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงาน นับวันจะยิ่งลดน้อยลง

ทัศนคติความคิดเห็นของพนักงานธนาคารพาณิชย์จากการวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการประเภทต่าง ๆ ดังได้กล่าวแล้ว โดยส่วนรวมพนักงานส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นว่า การสวัสดิการเหล่านั้นยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จะด้วยเหตุผลที่ธนาคารพาณิชย์มีรายจ่ายประเภทอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นก็ดี การผันผวนของภาวะเศรษฐกิจก็ดี ข้อจำกัดอื่น ๆ ของกฎหมายก็ดี และสภาวะของการแข่งขันเงินฝากก็ดี ธนาคารพาณิชย์ควรจะคำนึงถึงอยู่เสมอว่า ทรัพยากรกำลังคนจะต้องได้รับการทบทวนปรับปรุงอยู่เสมอ ผลที่ได้จากการวิจัยที่พนักงานประสงค์จะให้ธนาคารพาณิชย์แก้ไขหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น ถ้าเป็นข้อเสนอแนะที่ธนาคารพาณิชย์นำไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงใด แต่ถาธนาคารพาณิชย์ยังคงปล่อยให้สวัสดิการ เป็นอยู่เช่นนี้ตลอดไป พนักงานที่สามารถและมีโอกาสที่จะหางานที่อำนวยความสะดวกและหรือให้ผลประโยชน์แก่เขามากกว่านี้ พนักงานธนาคารก็จะลาออก หรือถ้าพนักงานไม่สามารถจะย้ายงานไปที่อื่นได้จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม พนักงานเหล่านั้นก็จะทำงานไปเพียงวันหนึ่ง วันหนึ่ง อย่างไม่กระตือรือร้น เช่นนี้ย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อความสำเร็จของกิจการธนาคารในที่สุด

ดังนั้น จึงขอให้ธนาคารพาณิชย์ยึดคำพังเพยของทหารที่ว่า "กองทัพเดินได้ด้วยทอง" ธนาคารพาณิชย์อยู่ในฐานะเช่นนี้ เพราะธนาคารพาณิชย์เป็นกิจการที่ขายบริการและติดต่อลูกค้า ซึ่งต้องใช้พนักงานจำนวนมาก พนักงานเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของธนาคารธนาคารอาจจะมีอาคารที่ใหญ่โต สวยงาม อย่างไรก็ตามแต่ถ้าพนักงานที่อยู่ในอาคารทำงานไปวันหนึ่ง ๆ อย่างไม่มีความหวังในชีวิตแล้ว ธนาคารนั้นก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย